
Obsah

Obsah	iii
Úvodem	1
Otázky a odpovědi	3
1. Co je to pracovní právo a jaké vztahy upravuje?	3
2. Které jsou nejdůležitější pracovněprávní předpisy?	3
3. Co je to závislá práce?	5
4. Co je princip rovného zacházení?	5
5. Co je to diskriminace?	6
6. Co je to sexuální obtěžování?	6
7. Jak se může zaměstnanec proti nevhodnému sexuálnímu chování bránit?	7
8. Řídí se zákoníkem práce i pracovní vztahy cizinců pracujících v ČR?	7
9. V jakých pracovních vztazích mohou být lidé v ČR zaměstnání?	8
10. Jak a kdy se na pracovněprávní vztahy může použít občanský zákoník?	8
11. Kdo může být zaměstnavatelem?	8
12. Kdy může být zaměstnavatelem fyzická osoba?	9
13. Kdo může být zaměstnancem?	9
14. Jak je to s prací dětí do 15 let?	9
15. Kdo je mladistvý zaměstnanec?	10
16. Má omezení způsobilosti k právním úkonům vliv na zaměstnávání fyzických osob?	10
17. Kdo může jednat jménem zaměstnavatele – fyzické osoby?	11
18. Co musí obsahovat plná moc?	11
19. Kdo může jednat jménem zaměstnavatele – právnické osoby?	12
20. Co se stane, když pověřený zaměstnanec nebo zástupce překročí rámec svého pověření?	12
21. Může podnikatel zaměstnat svého manžela?	12
22. Který zaměstnanec se považuje za osamělého zaměstnance?	12

23. Jaké právní důsledky má smrt zaměstnance?	13
24. Jaké právní důsledky má smrt zaměstnavatele - fyzické osoby?	13
25. Jaké právní důsledky má zánik zaměstnavatele - právnické osoby?	14
26. Kdy dochází k přechodu práv a povinností na nového zaměstnavatele?	14
27. Přecházejí na nového zaměstnavatele i práva a povinnosti z kolektivní smlouvy?	15
28. Mají přecházející zaměstnanci nárok na odstupné?	15
29. Jaké povinnosti má zaměstnavatel vůči úřadu práce?	15
30. Jaká práva má úřad práce vůči zaměstnavateli?	16
31. Jak může úřad práce zaměstnavateli pomoci?	16
32. Kdo je osoba se zdravotním postižením?	16
33. Co je to pracovní poměr?	17
34. Co je to agenturní zaměstnávání?	17
35. Co je to švarcsystém?	18
36. Jaká jsou základní práva zaměstnance v pracovním poměru?	18
37. Jaké jsou základní povinnosti zaměstnance?	19
38. Co se stane, když zaměstnanec poruší své povinnosti (pracovní kázeň)?	19
39. Co je obsahem práva na informace?	19
40. Má zaměstnavatel také nějaká práva?	20
41. Jaké jsou základní povinnosti zaměstnavatele?	20
42. Může zaměstnanec při práci používat vlastní nářadí a nástroje?	20
43. Může zaměstnavatel uložit zaměstnanci pokutu za porušování povinností?	21
44. Může zaměstnavatel nějak zajistit svou pohledávku vůči zaměstnanci?	21
45. Jaké smlouvy je možné sjednat v pracovním právu?	21
46. Jak vzniká pracovní poměr?	22
47. Lze vedoucího zaměstnance odvolat z funkce?	22
48. Kdo může zaměstnance odvolat z funkce?	23
49. Jaké nároky má odvolaný zaměstnanec?	23
50. Může se zaměstnanec funkce vzdát?	24
51. Co je to manažerská smlouva?	24
52. Co je to pracovní smlouva?	24
53. Jak vzniká pracovní smlouva?	25
54. Musí být pracovní smlouva písemná?	25
55. Co jsou předmluvní vztahy?	25
56. Jak je to se vstupní lékařskou prohlídkou?	26

57. Co mohou obsahovat osobní spisy zaměstnanců?	26
58. Jak jsou chráněny informace, které zaměstnavatel o zaměstnanci získal? ...	27
59. Je příslib zaměstnání závazný?	27
60. Co je smlouva o budoucí pracovní smlouvě?	28
61. Jaký právní význam má výběrové řízení?	28
62. Jak lze zrušit pracovní smlouvu?	28
63. Co musí pracovní smlouva obsahovat?	29
64. Jak se má v pracovní smlouvě sjednat druh práce?	29
65. Co je to náplň práce?	30
66. Jak se má v pracovní smlouvě sjednat místo výkonu práce?	30
67. Jak se má v pracovní smlouvě sjednat den nástupu do práce?	30
68. Co je to zkušební doba?	31
69. Jak je možné v pracovní smlouvě sjednat dobu trvání pracovního poměru? ..	32
70. Na jak dlouho lze sjednat pracovní poměr na dobu určitou?	32
71. Co se stane, když uplyne doba, na kterou byl sjednán pracovní poměr?	33
72. Co se stane, je-li pracovní poměr na dobu určitou sjednán v rozporu se zákoníkem práce?	33
73. Kolik může mít zaměstnanec pracovních poměrů?	33
74. Je možné zabránit zaměstnanci, aby po skončení pracovního poměru pracoval u konkurence?	34
75. Co je to mzda?	34
76. Co to jsou zákonné peníze?	34
77. Kdy lze poskytovat mzdu v cizí měně?	35
78. Jak se stanoví výše mzdy?	35
79. Jaké jsou základní formy mzdy?	35
80. Co je minimální mzda?	36
81. Co je to zaručená mzda?	36
82. Kdy vznikne právo na výplatu mzdy?	37
83. Může zaměstnanec požadovat výplatu mzdy i mimo výplatní termín?	37
84. Jak je to s výplatou mzdy na účet zaměstnance?	37
85. Musí zaměstnavatel vydat zaměstnanci „výplatní pásku“?	37
86. Kdy je možné vyplatit mzdu jiné osobě než zaměstnanci?	38
87. Co je to naturální mzda?	38
88. Musí zaměstnanec podepsat výplatní listinu, i když s ní nesouhlasí?	38
89. Komu může zaměstnavatel sdělit údaje o mzdě zaměstnance?	39
90. Může zaměstnavatel srazit ze mzdy nějaké částky a za jakých podmínek? ..	39
91. Pro které případy stanoví srážky ze mzdy zákon?	39

92. Které částky nelze srazit ze mzdy?	40
93. Co jsou to přednostní pohledávky?	40
94. Jak se zjišťuje průměrný výdělek?	40
95. Co je to rozhodné období pro zjišťování průměrného výdělku?	41
96. Co je to pravděpodobný výdělek?	41
97. Co je a jak vzniká odborová organizace?	41
98. Jaká práva mají odbory v pracovněprávních vztazích?	42
99. Co je to kolektivní smlouva?	42
100. Jsou nějak chráněni odboroví funkcionáři proti možným postihům za svou činnost?	43
101. Co je to rada zaměstnanců?	43
102. Kdo je to zástupce pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci?	43
103. Jak lze změnit pracovní smlouvu?	44
104. Kdy musí zaměstnanec vykonávat jinou práci, než si sjednal v pracovní smlouvě?	44
105. Kdy musí zaměstnavatel převést zaměstnance na jinou práci?	44
106. Kdy může zaměstnavatel převést zaměstnance na jinou práci?	44
107. Jak je to se mzdou při převedení na jinou práci?	45
108. Kdy je možné zaměstnance přeložit do jiného místa výkonu práce?	45
109. Kdy musí být zaměstnanec zařazen zpět na svou původní práci?	45
110. Co je to pracovní cesta?	46
111. Lze sjednat pro účely cestovních náhrad pravidelné pracoviště?	46
112. Může zaměstnanec k pracovní cestě použít vlastní osobní automobil (jiné silniční motorové vozidlo)?	47
113. Kdy začíná a kdy končí pracovní cesta?	47
114. Je nějaká zvláštní úprava vysílání zaměstnanců na pracovní cestu?	47
115. Jaké náhrady přísluší zaměstnanci na pracovní cestě?	48
116. Jaké náhrady přísluší zaměstnanci, jestliže použije k pracovní cestě vlastní silniční motorové vozidlo?	48
117. Co je to zahraniční pracovní cesta?	48
118. Jaké jsou poskytovány náhrady při zahraničních pracovních cestách?	48
119. Jak může skončit pracovní poměr?	49
120. Kdy je možné sjednat dohodu o skončení pracovního poměru?	49
121. Co má obsahovat dohoda o skončení pracovního poměru?	50
122. Jak je možné skončit pracovní poměr ve zkušební době?	50
123. Jak skončí pracovní poměr na dobu určitou?	50
124. Co se stane, když zaměstnanec zaměstnaný v pracovním poměru na dobu určitou pokračuje v práci po uplynutí sjednané doby?	51

125. Co je to výpověď?	51
126. Kdy může dát výpověď zaměstnanec?	51
127. Jak má výpověď doručit zaměstnanec zaměstnavateli?	52
128. Za jakých podmínek může dát výpověď zaměstnavatel?	52
129. Jsou někteří zaměstnanci při výpovědi více chráněni (zákaz výpovědi)? ...	52
130. Není ze zákazu výpovědi nějaká výjimka?	53
131. Jak má zaměstnavatel zaměstnanci výpověď doručit?	54
132. Co jsou to výpovědní důvody?	54
133. Jaké jsou výpovědní důvody zaměstnavatele?	54
134. Lze výpovědní důvod uplatnit kdykoliv?	56
135. Co je to hromadné propouštění?	56
136. Jaké zvláštní povinnosti má zaměstnavatel v případě hromadného propouštění?	56
137. Co je to okamžité zrušení pracovního poměru?	57
138. Z jakých důvodů může okamžitě skončit pracovní poměr zaměstnavatel? ..	57
139. Nejsou některé osoby před okamžitým zrušením pracovního poměru chráněny?	58
140. Kdy může okamžitě skončit pracovní poměr zaměstnanec?	58
141. Dokdy je možné použít důvod k okamžitému zrušení pracovního poměru? ..	59
142. Jaké jsou zvláštnosti skončení pracovního poměru u cizinců?	59
143. Jaká práva zaměstnanci vznikají při skončení pracovního poměru?	59
144. Co je to potvrzení o zaměstnání?	60
145. Co je pracovní posudek a kdy jej musí zaměstnavatel zaměstnanci vydat? ..	61
146. Může zaměstnavatel podávat o zaměstnanci i jiné informace?	61
147. Jak je to s vyplacením mzdy při skončení pracovního poměru?	61
148. Kdy vznikne zaměstnanci nárok na odstupné a v jaké výši?	62
149. Musí zaměstnanec někdy vrátit odstupné?	62
150. Kdy musí zaměstnanec vrátit pracovní a ochranné pomůcky?	62
151. Kdy se posuzuje rozvázání pracovního poměru jako neplatné?	63
152. Jaké nároky má zaměstnanec, jestliže zaměstnavatel rozvázal pracovní poměr neplatně?	63
153. Jaké nároky má zaměstnavatel, jestliže zaměstnanec rozvázal pracovní poměr neplatně?	63
154. Co je to pracovní doba?	64
155. Lze sjednat délku pracovní doby?	64
156. Musí zaměstnavatel vyhovět žádosti zaměstnance o zkrácení pracovní doby?	64
157. Jak je možné rozvrhnout pracovní dobu?	65

158. Co je to rovnoměrně a nerovnoměrně rozvržená pracovní doba?	65
159. Co znamená pružná pracovní doba?	65
160. Platí pružná pracovní doba i v případě, že je zaměstnanec na pracovní cestě?	66
161. Jak je to s překážkami při pružné pracovní době?	66
162. Co je to konto pracovní doby?	66
163. Má zaměstnavatel povinnost evidovat pracovní dobu?	67
164. Jak se stanoví začátek a konec pracovní doby?	68
165. Co je to pracovní režim?	68
166. Jak dlouhá může být jedna směna?	68
167. Kdy hovoříme o kratší pracovní době?	69
168. Co je pracovní pohotovost?	69
169. Co je to práce přesčas?	69
170. V jakém rozsahu může být přesčasová práce vykonávána?	70
171. Jak je zvýhodněna práce přesčas?	70
172. Co je to přestávka v práci?	70
173. Musí zaměstnanec v době přestávky v práci přerušit práci?	71
174. Jak stanovit přestávky v práci, když není možné práci přerušit?	71
175. Může být přestávka v práci kratší než 30 minut?	71
176. Může být během směny stanoveno více přestávek v práci?	71
177. Jak je to s přestávkami v práci při delší směně a při práci přesčas?	71
178. Může zaměstnanec během přestávky v práci opustit pracoviště?	72
179. Jak dlouhé musí být volno mezi směnami?	72
180. Může být práce nařízena i na neděli?	73
181. Jak je upraveno volno o víkendech?	73
182. Je za práci ve dnech pracovního klidu a ve svátek zvýšená odměna?	73
183. Co je to noční práce?	74
184. Jaké má zaměstnavatel při nařízení noční práce další zvláštní povinnosti úči zaměstnancům?	74
185. Co je to dovolená?	74
186. Jaké druhy dovolené známe?	74
187. Kdo určuje nástup na dovolenou?	75
188. Jak je zaměstnanec po dobu dovolené finančně zabezpečen?	75
189. Dokdy si musí zaměstnanec dovolenou vyčerpat?	75
190. Co když zaměstnanec během dovolené onemocní nebo mu onemocní dítě?	76
191. Co je to dovolená za kalendářní rok a jaká je její délka?	76

192. Jak se počítá délka dovolené u zaměstnanců s nerovnoměrně rozvrženou pracovní dobou?	77
193. Co je to poměrná část dovolené a kdy se používá?	77
194. Co je to dovolená za odpracované dny?	77
195. Kdy a jak se dovolená krátí?	78
196. Co je to celozávodní dovolená?	78
197. Kdy se poskytují další druhy dovolené?	78
198. Co jsou to překážky v práci?	79
199. Co jsou to překážky z důvodu obecného zájmu?	79
200. Je překážkou v práci školení a studium?	79
201. Co jsou důležité osobní překážky v práci?	79
202. Při kterých důležitých osobních překážkách v práci se poskytuje volno s náhradou mzdy?	80
203. Při kterých důležitých osobních překážkách v práci se poskytuje volno bez náhrady mzdy?	82
204. Co je to prostoj?	82
205. Co jsou to nepříznivé povětrnostní vlivy?	82
206. Jaká náhrada přísluší zaměstnanci při tzv. ostatních překážkách v práci? ..	83
207. Jak je to s překážkami v práci je-li zaměstnanec na služební cestě?	83
208. Co to je částečná nezaměstnanost a jaký má vliv na náhradu mzdy?	83
209. Co jsou to vnitřní předpisy?	83
210. Kdy může zaměstnavatel vydat vnitřní předpisy?	84
211. Jaké vnitřní předpisy se nejčastěji vyskytují?	84
212. Co jsou normy spotřeby práce?	84
213. Co je to pracovní řád a kdy jej zaměstnavatel může vydat?	85
214. Proč jsou v zákoníku práce upraveny pracovní podmínky žen a mladistvých?	85
215. V čem spočívají pracovní podmínky žen?	85
216. Co je to mateřská dovolená a jak je dlouhá?	86
217. Musí žena nastoupit na mateřskou dovolenou?	87
218. Co je rodičovská dovolená?	87
219. Jak dlouhou rodičovskou dovolenou musí žena vyčerpat?	87
220. Musí žena po skončení rodičovské dovolené nastoupit do práce?	87
221. Na jaké pracovní místo musí být žena, která se vrací do práce, zařazena? ..	88
222. Nedalo by se hovořit o pracovních podmínkách zaměstnanců – rodičů (mužů i žen) pečujících o děti?	88
223. V čem spočívají pracovní podmínky mladistvých?	88
224. Kde jsou upraveny pracovní podmínky osob zdravotně postižených?	89

225. Jak zaměstnavatel pozná osobu zdravotně postiženou?	89
226. V čem spočívají zvláštní pracovní podmínky osob zdravotně postižených? ..	89
227. Co je to povinný podíl podle zákona o zaměstnanosti?	90
228. Má v současnosti nějaký smysl péče o zaměstnance jako právní institut? ..	90
229. V čem spočívá obsah jednotlivých ustanovení ZP v oblasti péče o zaměstnance?	91
230. Co je to kvalifikace?	92
231. Co je to zvyšování kvalifikace?	92
232. Co je prohlubování kvalifikace?	93
233. Jak rozsáhlé volno poskytuje zaměstnavatel zaměstnanci při zvyšování kvalifikace?	93
234. Může zaměstnavatel poskytování volna zastavit?	94
235. Co je to dohoda o zvýšení kvalifikace (kvalifikační dohoda)?	94
236. Co musí kvalifikační dohoda obsahovat?	94
237. Může se zaměstnanec zprostit povinnosti platit náklady spojené se studiem, které na něj zaměstnavatel vynaložil?	95
238. Jak je v zákoníku práce upravena odpovědnost a náhrada škody?	95
239. Je nějak speciálně upraveno předcházení škodám?	96
240. Může zaměstnavatel nařídit osobní prohlídky zaměstnanců?	96
241. Co je to „oznamovací povinnost“ zaměstnance?	97
242. Co se myslí pod pojmem „zakročovací“ povinnost zaměstnance?	97
243. Kdo je osobou blízkou?	97
244. Jak bude postižen zaměstnanec, který nesplní oznamovací ani zakročovací povinnost?	98
245. Kdo hradí škodu, kterou zaměstnanec utrpěl při zákroku proti hrozící škodě?	98
246. Za jakých podmínek odpovídá zaměstnanec za škodu způsobenou zaměstnavateli?	99
247. Co je to škoda?	99
248. Jak je omezena výše náhrady škody, za kterou odpovídá zaměstnanec? ..	99
249. Která činnost je plněním pracovních úkolů?	100
250. Která činnost je v přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů?	100
251. Co je to hmotná odpovědnost a kdy se používá?	101
252. Co musí obsahovat dohoda o hmotné odpovědnosti?	101
253. Co je to společná hmotná odpovědnost?	102
254. Jak je možné skončit dohodu o hmotné odpovědnosti?	102
255. Kdy může zaměstnavatel odstoupit od dohody o hmotné odpovědnosti? ..	102
256. Kdy může od dohody o hmotné odpovědnosti odstoupit zaměstnanec? ..	102

257. Co je to inventura a kdy se musí provést?	103
258. Jak se rozvrhne náhrada škody při společné hmotné odpovědnosti?	104
259. Co je to odpovědnost za ztrátu svěřených předmětů?	104
260. Za jak dlouho se promlčí nárok na náhradu škody?	104
261. Kdo rozhoduje o výši náhrady škody, za kterou odpovídá zaměstnanec? ..	105
262. Co je to regres u náhrady škody?	105
263. Co je to opilost?	105
264. Ve starém zákoníku práce byla zvlášť upravena odpovědnost za vyrobení zmetku. Existuje i v nové právní úpravě?	106
265. Co je to obecná odpovědnost zaměstnavatele?	106
266. Odpovídá zaměstnavatel i za poškození věcí, které zaměstnanec při práci odloží?	106
267. Jak je to s výší náhrady u věcí, které se obvykle do práce nenosí?	107
268. Když přijede zaměstnanec do práce osobním automobilem, odpovídá zaměstnavatel za škodu, která na tomto automobilu vznikne?	107
269. Dokdy musí zaměstnanec uvědomit zaměstnavatele o poškození věci nebo o její ztrátě?	107
270. Je omezena výše náhrady škody, za kterou odpovídá zaměstnavatel?	108
271. Co je to BOZP?	108
272. Jestliže se na pracovišti zdržují s vědomím zaměstnavatele cizí fyzické osoby a utrčí nějakou škodu, bude se náhrada škody řešit podle zákoníku práce? ..	109
273. Jak je to s odpovědností zaměstnavatele za BOZP osob, které se na pracovišti zdržují bez vědomí zaměstnavatele?	109
274. Co jsou bezpečnostní předpisy?	110
275. Kdo odpovídá za dodržování bezpečnostních předpisů?	110
276. Může zaměstnavatel kontrolovat, zda zaměstnanec zná bezpečnostní předpisy?	110
277. Jaké jsou povinnosti zaměstnance při zajišťování BOZP?	111
278. Musí zaměstnanec vykonávat práci, i když má za to, že ohrožuje jeho zdraví?	112
279. Kdo má právo zjišťovat, zda zaměstnanec není pod vlivem alkoholu nebo jiných omamných látek?	112
280. Vztahuje se zákaz požívání alkoholu na všechny zaměstnance bez výjimky?	112
281. Jak je to s kouřením na pracovištích?	113
282. Co to jsou OOPP?	113
283. Musí zaměstnavatel vybavit zaměstnance OOPP?	113
284. Kdo může kontrolovat dodržování BOZP?	114
285. Co je to riziko práce?	114

286. Co jsou to rizikové práce?	114
287. Co je to pracovní úraz?	115
288. Co je to cesta do zaměstnání a zpět?	115
289. Může být pracovním úrazem infarkt?	115
290. Která nemoc je nemocí z povolání?	116
291. Může se zaměstnavatel zprostit odpovědnosti za pracovní úraz?	116
292. Které jednání se považuje za lehkomyšlné?	117
293. Co všechno zaměstnavatel hradí při odpovědnosti za pracovní úraz či nemoc z povolání?	117
294. Co hradí zaměstnavatel při smrtelném pracovním úrazu?	118
295. V jaké výši se poskytuje bolestné a náhrada za ztížení společenského uplatnění?	119
296. Může být jednou přiznaná náhrada škody změněna?	119
297. Musí zaměstnavatel pracovní úraz někam hlásit?	119
298. Může se zaměstnavatel proti náhradě škody způsobené pracovním úrazem nebo nemocí z povolání pojistit?	121
299. Jaké povinnosti má zaměstnavatel vůči pojišťovně?	121
300. Jaká má zaměstnavatel vůči pojišťovně oprávnění?	122
301. Jaká je výše pojistného?	122
302. Co jsou to dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr?	123
303. Jak se stanoví odměna za práce konané na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr?	123
304. Má dnes smysl sjednávat dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr?	123
305. Kdy může být sjednána dohoda o pracovní činnosti?	124
306. Musí být dohoda o pracovní činnosti písemná?	124
307. Co musí dohoda o pracovní činnosti obsahovat?	124
308. Jak je to se zrušením dohody o pracovní činnosti?	125
309. Co je dohoda o provedení práce a čím se liší od dohody o pracovní činnosti?	125
310. Musí být dohoda o provedení práce písemná?	125
311. Jak může být dohoda o provedení práce zrušena?	125

Vzory dohod a jiných nejčastějších podání v pracovním právu

127

Pracovní smlouva	128
Smlouva o budoucí pracovní smlouvě	132
Dohoda o prodloužení pracovního poměru sjednaného na dobu určitou	133
Dohoda o změně pracovní smlouvy	134
Dohoda o konkurenční doložce	135
Udělení souhlasu zaměstnavatele k výkonu jiné výdělečné činnosti zaměstnance	136
Odvolání souhlasu s výkonem jiné výdělečné činnosti zaměstnance	137
Dohoda o práci přesčas	138
Výzva k odstranění neuspokojivých pracovních výsledků	139
Dohoda o rozvázání pracovního poměru	140
Zrušení pracovního poměru ve zkušební době ze strany zaměstnavatele	141
Zrušení pracovního poměru ve zkušební době ze strany zaměstnance	142
Uozornění na možnost výpovědi pro porušování povinností	143
Výpověď daná zaměstnavatelem podle § 52 písm. a) zákoníku práce	144
Výpověď daná zaměstnavatelem podle § 52 písm. b) zákoníku práce	145
Výpověď daná zaměstnavatelem podle § 52 písm. c) zákoníku práce	146
Výpověď daná zaměstnavatelem podle § 52 písm. d) zákoníku práce	147
Výpověď daná zaměstnavatelem podle § 52 písm. e) zákoníku práce	148
Výpověď daná zaměstnavatelem podle § 52 písm. f) zákoníku práce	149
Výpověď daná zaměstnavatelem podle § 52 písm. g) zákoníku práce pro porušení povinností zvlášť hrubým způsobem	150
Výpověď daná zaměstnavatelem podle § 52 písm. g) zákoníku práce pro závažné porušení povinností	151
Výpověď daná zaměstnavatelem podle § 52 písm. g) zákoníku práce pro soustavně méně závažné porušení povinností	152
Okamžitě zrušení pracovního poměru pro zvlášť hrubé porušení povinností vyplývajících z právních předpisů	153
Potvrzení o zaměstnání	154
Dohoda o úpravě pracovní doby z důvodu péče o děti	155
Dohoda o poskytnutí neplaceného volna do 4 let věku dítěte po uplynutí rodičovské dovolené	156
Dohoda o poskytnutí neplaceného volna	157
Dohoda o zvýšení (prohloubení) kvalifikace	158
Požadavek zaměstnavatele na úhradu vynaložených nákladů	159
Dohoda o pracovní činnosti	160
Dohoda o provedení práce	162

Výpověď zaměstnavatele z dohody o pracovní činnosti	164
Dohoda o srážkách ze mzdy	165
Dohoda o splátkách k úhradě dluhu (nikoliv srážkami ze mzdy)	166
Dohoda o individuální hmotné odpovědnosti	167
Dohoda o společné hmotné odpovědnosti	168
Oznámení výše náhrady škody na svěřených hodnotách	169
Potvrzení o převzetí předmětů	170
Dohoda o převzetí předmětů	171

Úvodem

Počínaje 1. lednem 2007 je účinný zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce. Kolem jeho aplikace se vyrojilo množství otázek, na které se snažíme dát stručnou a jednoduchou odpověď. Vycházíme při tom z právního stavu platného ke dni vydání publikace. Srovnání se starou právní úpravou provádíme jen tam, kde se nám to jevílo jako nezbytné.

Nový zákoník práce je účinný teprve krátkou dobu, soudy se jím dosud nezabývaly. Nemohlo proto ještě dojít k vyjasnění řady otázek, včetně té, která ze starých soudních rozhodnutí budou použitelná i dnes. Proto na ně nepoukazujeme. Parlament v současnosti projednává novelizaci zákona (tzv. technická novela); snažili jsme se proto v textu zachytit i připravované změny.

Zákoník práce měl být součástí komplexu zákonů upravujících otázky práce, které všechny měly nabýt účinnosti dnem 1. ledna 2007. Některé z těchto zákonů však nebyly do dnešního dne vůbec přijaty (antidiskriminační zákon), některé sice byly přijaty, ale byla posunuta doba jejich účinnosti (zákon o úrazovém pojištění¹, zákon o nemocenském pojištění²). V zákoníku práce jsou proto obsažena i určitá ustanovení, která mají dočasný charakter a účinností zmíněných zákonů přestanou působit. Jsou v něm obsažena i jiná ustanovení, která naopak začnou působit až s účinností těchto zákonů. Na to v textu upozorňujeme.

Některé oblasti výkonu práce za odměnu jsou specifické a zasluhovaly by si samostatný obsáhlý výklad (zaměstnávání zaměstnanců ve správních úřadech a jejich odměňování). Tím by ovšem publikace nabyla na objemu a stala se nepřehlednou. Proto jim pozornost nevěnujeme. Jen tam, kde se to jevílo účelné, se zmiňujeme i o právní úpravě týkající se jiných typů zaměstnavatelů (především úřadů).

Předkládaná publikace se snaží odpovědět na nejčastěji pokládané otázky týkající se pracovněprávních vztahů u zaměstnavatelů, kteří jsou podnikateli nebo podnikatelskými organizacemi. V žádném případě publikace nenahrazuje zákoník práce. Pro pochopení souvislostí je práce se zákoníkem nezbytná. Pokud se v publikaci používají pojmy smlouva

¹ Účinnost zákona č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, byla odložena na den 1.1.2010.

² Účinnost zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, byla stanovena na 1.1.2009.

a dohoda, jedná se v souladu s textem zákoníku práce o označení stejného právního institutu, jinými slovy tyto pojmy jsou zaměnitelné.

V textu odkazujeme na řadu právních předpisů tak, aby bylo zřejmé, o který předpis se jedná. Pokud je v textu odkaz pouze na příslušné ustanovení nebo paragraf, jedná se o ustanovení zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce.

Publikace není učebnicí pracovního práva, neobsahuje proto pasáže teorie pracovního práva; má pouze usnadnit podnikatelům orientaci v právním odvětví, se kterým se denně v praxi setkávají.

Pro snadnější aplikaci pracovního práva jsou připojeny vzory nejčastěji používaných dohod.

M. Galvas